

Vrouw, jong, uit huis... en dan?

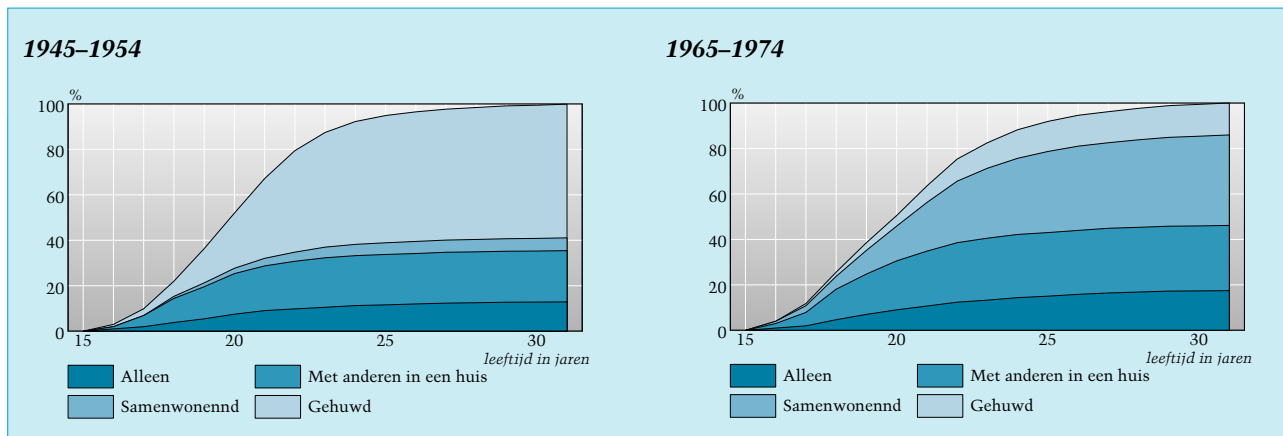
Vrouwen met een middelbare opleiding en gelovige vrouwen blijven relatief lang bij hun ouders wonen. Hoogopgeleide vrouwen, vrouwen van wie de ouders gescheiden zijn en vrouwen die vanwege een studie het ouderlijk huis verlaten, gaan relatief jong het huis uit.

Rond 1950 verlieten jongeren het ouderlijk huis als ze gingen trouwen. Van de vrouwen die voor hun eenendertigste levensjaar het huis uitgingen, trouwden zes van de tien meteen. Samenwonen met een partner zonder een huwelijk kwam in die

tijd weinig voor. Dit was voorbehouden aan een selectieve groep vooruitstrevende vrouwen die veelal hoogopgeleid en niet gelovig waren.

In de loop van de tijd is dit patroon veranderd. Steeds meer men-

Leefvorm naar geboorteperiode

sen kiezen ervoor om (eerst) ongehuwd te gaan samenwonen nadat ze het ouderlijk huis hebben verlaten. Van de vrouwen geboren tussen 1955 en 1964 is het aandeel dat direct in het huwelijk trad bijna gehalveerd ten opzichte van het geboortecohort 1945–1954. Rond 1970 is de balans naar de andere kant doorgeslagen. Slechts een op de tien vrouwen kiest ervoor om meteen in het huwelijk te treden. Daar staat tegenover dat bijna vier van de tien vrouwen na het verlaten van het ouderlijk huis gaan samenwonen met hun partner.

Studie of relatie

Naast het geboortjaar blijkt ook het opleidingsniveau van invloed te zijn op de leefvorm die vrouwen kiezen bij het verlaten van het ouderlijk huis. Over het algemeen geldt: hoe lager de opleiding, des te groter de kans dat de vrouw direct vanuit het ouderlijk huis gaat samenwonen of trouwt. Ruim de helft van de vrouwen met een laag opleidingsniveau (basisonderwijs, lavo, mavo, lbo en eerste drie klassen van havo en vwo) treedt direct in het huwelijk. Een kwart kiest ervoor om (eerst) ongehuwd te gaan samenwonen. Meer dan drie kwart van de laagopgeleide vrouwen gaat dus al dan niet gehuwd samenwonen nadat ze uit huis zijn gegaan. Voor vrouwen met een middelbaar opleidingsniveau (mbo, klassen vier en hoger van havo en vwo) ziet het plaatje er anders uit. Slechts vijftien procent van de middelbaaropgeleide vrouwen stapt direct in het huwelijksbootje nadat ze uit huis zijn gegaan. Vergeleken met laagopgeleide vrouwen gaan middelbaaropgeleide vrouwen vaak ongehuwd samenwonen. Ook zijn er onder middelbaaropgeleiden steeds meer vrouwen die een woonruimte delen met anderen dan de eigen partner.

Studentenhuis

Het beeld voor hoogopgeleide vrouwen (hbo en universiteit) wordt bepaald door vrouwen die met een ander dan de eigen partner gaan samenwonen. Voor meer dan zes van de tien hoog-

opgeleide vrouwen is het volgen van een opleiding een belangrijke reden om zelfstandig te gaan wonen. In veel gevallen delen ze dan samen met anderen een woning, zoals studenten dat doen in een studentenhuis. Vrouwen die eerst met anderen een huis delen, gaan gemiddeld twee jaar eerder het huis uit dan vrouwen die gaan samenwonen, trouwen of alleenwonen. Het is goed mogelijk dat deze vrouwen langer bij hun ouders waren gebleven als zij niet op kamers hadden moeten gaan wonen vanwege, bijvoorbeeld, de grote afstand van het ouderlijk huis naar de hogeschool of universiteit. De studietijd kan in die gevallen dus als een soort tussenfase worden beschouwd. Vervolgens gaan drie van de vier vrouwen samenwonen met een partner. Een kleine vijftien procent kiest voor een huwelijk.

Huwelijk en religie hand in hand

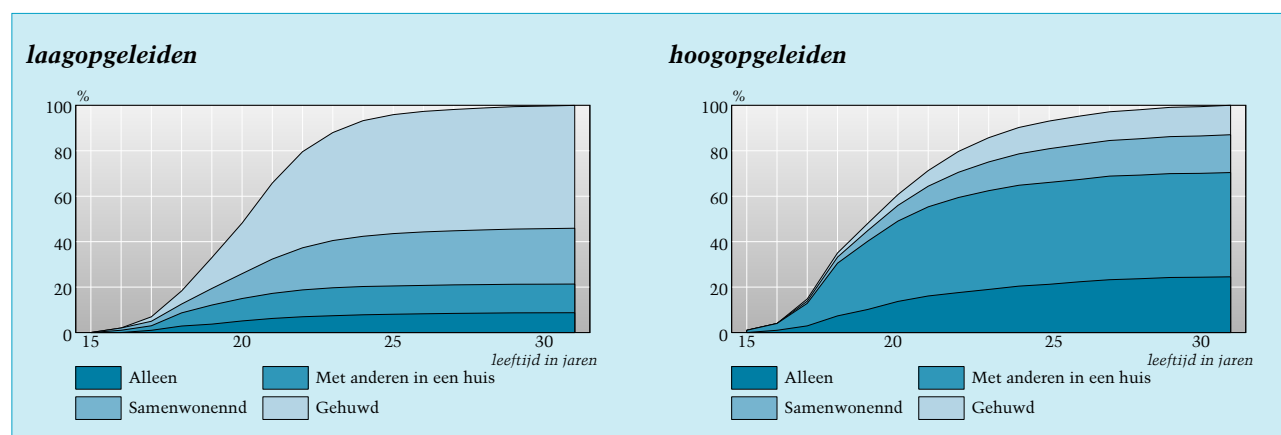
Meer dan de helft van de vrouwen die vaak naar de kerk gaan, trouwt meteen vanuit het ouderlijk huis. Slechts drie procent van de vrouwen met een religieuze achtergrond kiest ervoor om (eerst) ongehuwd te gaan samenwonen. Zeven van de tien van de vrouwen die vaak naar de kerk gaan zijn zelfs principieel tegen samenwonen.

Drie van de tien vrouwen die zelden tot nooit naar de kerk gaan, besluiten te gaan samenwonen met een partner. Eenzelfde percentage niet-kerkende vrouwen kiest bij uit huis gaan voor een huwelijk. Minder dan een op de tien niet-kerkende vrouwen gaat uit principe niet samenwonen.

Terughoudend bij huwelijk

In het algemeen gaan vrouwen van gescheiden ouders op jongere leeftijd het huis uit dan vrouwen van wie de ouders nog bij elkaar zijn. Voorts zijn vrouwen van gescheiden ouders over het algemeen terughoudender bij het aangaan van een huwelijk dan vrouwen van wie de ouders nog bij elkaar zijn. In plaats van direct te trouwen na het verlaten van het ouderlijk huis kiezen zij liever voor het – minder bindende – samenwonen. Het is dus niet zo dat

Leefvorm naar opleidingsniveau

vrouwen met gescheiden ouders minder vaak samenleven met een partner. Ze doen dit alleen op een andere manier, te weten zonder een huwelijk. Ook gaan vrouwen met gescheiden ouders iets vaker alleen wonen na het verlaten van het ouderlijk huis dan vrouwen van wie de ouders nog bij elkaar zijn.

Martine Blom

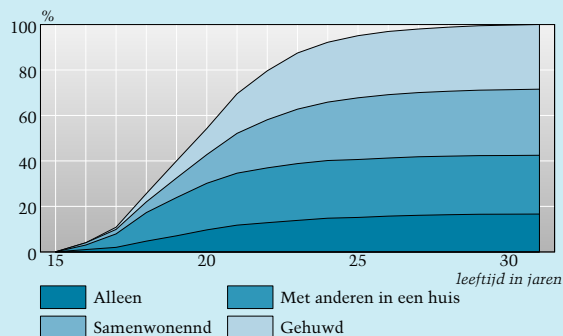
Uitvoeriger over de beschrijving van methode en techniek: Martine Blom, 'De invloed van achtergrondkenmerken op de leefvorm van vrouwen', CBS, *Maandstatistiek van de bevolking*, maart 2001, 14–16.

Onderzoek Gezinsvorming 1998

De resultaten in dit artikel zijn gebaseerd op het *Onderzoek Gezinsvorming 1998*. Ruim 4 700 mannen en bijna 5 500 vrouwen van 18 tot 52 jaar zijn geïnterviewd. De gegevens in dit artikel hebben betrekking op vrouwen die voor hun 32-ste levensjaar het huis uit zijn gegaan. Aan hen is gevraagd hoe oud ze waren op het moment dat ze het huis uitgingen. Ook is gevraagd welke leefvorm ze toen hadden: alleenstaand, ongehuwd samenwonend, gehuwd of samenwonend met anderen dan de eigen partner. Tevens is informatie verzameld over een aantal achtergrondkenmerken, zoals het geboortjaar, het opleidingsniveau, de regelmaat van de kerkgang en het wel of niet gescheiden zijn van de ouders.

Leefvorm naar frequentie kerkbezoek

zelden of nooit naar de kerk

vaak naar de kerk

